

MAGYAR HÍR- LAP

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Európa háborúja Azsiában is érezteti hatását

Japán katonai lépésre készül az ázsiai francia és holland gyarmatokon. Fontos tanácskozások és intézkedések Tokióban

Baudoin külügyminiszter vezeti a francia fegyverszüneti bizottságot

Bordeauxból jelentik: A francia hadsereg a fegyverszüneti tárgyalások ideje alatt is folytatja a harcot. Petain tábornagy szerdán napi-parancsot intézett a francia haderőhöz és ebben felszólította katonáit, hogy tovább folytassák az ellenállást.

A francia hadvezetőség hivatalos jelentése szerint a németek több szakaszon egyszerre vonulnak előre. Az egyébként is laza francia arcvonal részekre bomlott, melyek között nincs meg az összeköttetés, hanem külön-külön folytatják a harcot. A francia csapatok déli, délnyugati irányban folytatják a részükre megszabott visszavonulást.

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállás szerdán este 6 óra 10 percor különjelentést adott ki. Eszerint a német véderő főparancsnoksága közli, hogy a németek elfoglalták Luneville és Toui erődjét. A strassburgi székesegyházon német lobogó leng. A jelentés még beszámol arról is, hogy a német hadsereg birtokba vette Cherbourg kikötővárost, a keleti

oldalon pedig Nancy megerődített városát. Cherbourg elfoglalása a háború további kimenetele szempontjából nagy jelentőséggel bír, mert itt volt a francia haditengerészet főtámaszpontja és az angliai szénszállítás is ezen a kikötőn keresztül bonyolódott le.

A Maginot-vonal tájékán még folynak a harcok. Itt a flandriai helyzethez hasonló, de kisebb méretű bekerítésre van kilátás. Szerdán a repülők is erősen tevékenykedtek. Német zuhanó és bombázó repülőgépek bombázták az erődítéseket és csapatösszevonásokat. Nagyarányu légitámadásokat intéztek angliai repülőterek és benzintartályok ellen. A Temze torkolatánál levő nagy benzintartályt, ahol az angliai kőolaj behozatali átrakási helye van, felrobbantották. Cherbourgnál 10 ezer tonnás kereskedelmi hajót süllyesztettek el. Az angol repülőgépek Németország ellen intézett éjszakai rendszertelen légitámadásának 18 polgári áldozata van. Lelőttek 6 ellenséges repülőgépet, míg a németek vesztesége 5 gép volt.

Angliában fokozzák a német támadás elleni felkészülés ütemét

Duff Cooper az angolok elszántságáról mondott beszédet

Londonból jelentik: A franciaországi események után Angliát mindjobban foglalkoztatják a szigetország elleni német támadás lehetőségei. Az alsóház csütörtökön titkos ülést tart és ezen megbeszélik a német támadással kapcsolatos kérdéseket. A csütörtöki titkos ülést még kedden határozta el Lloyd George javaslatára és Churchill harcias beszédének hatása alatt.

A francia kormány fegyverszüneti kérésének előterjesztése után az angol hadvezetőség azonnal intézkedett a még Franciaországban tartózkodó angol csapatok hazaszállítása iránt. A Reuter iroda jelentése szerint az angol expedíós hadsereget elszállították Franciaországból a csapatok már meg is érkeztek egy angol kikötőbe. Elszállításuk különböző hajókon, köztük bárkákon is történt.

Angliában egyébként újabb és újabb korosztályokat hívnak fegyverbe és az utóbbi öt hét alatt többen állottak sor alá, mint az év első négy hónapja folyamán. Ugyanakkor pénzügyi téren is erőfeszítéseket tesz az angol kormány.

Sir Kingsley Wood pénzügyminiszter az

alsóházban felhívást intézett a tehetős polgárokhoz, hogy kamatnélküli kölcsönt nyújtsanak a kormánynak a katonai kiadások fedezésére. A kölcsönt három hónappal az ellenségeskedések után fizetnék vissza.

Londonból jelentik: Duff-Cooper az angol rádióban a francia fegyverszüneti ajánlattal kapcsolatban ezeket mondta:

— Bármilyenek legyenek is a feltételek, biztosak lehetünk abban, hogy a francia nép nem hajtja fejét rabigába és továbbra is megmarad szabadság szerető nemzetnek. Az idők során Franciaország visszanyeri területi épségét és szabadságát, Angliát súlyos csapás érte a francia fegyveres erők kiválásával, de megmarad számára a francia nép rokonszenve és imádsága a belga, holland, norvég, dán, lengyel, cseh és osztrák népével együtt. Súlyos elhatározások előtt állunk. Az arcvonal hossza tetemesen csökkent. Anglia partvidéke ma az arcvonal. Hátunkat a falnak támasztva kell harcolnunk, de ez a fal mögöttünk szilárd védőgát és ez a védőgát az Atlanti-óceánon át az Óvilágból az Újvilágba nyúlik.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Katonai megszállások

(K. n.) A német-olasz és francia fegyverszüneti tárgyalásokkal kapcsolatban Hitler és Mussolini tanácskozásáról még eddig sem szivárgott ki. A fegyverszünet feltételei rövidesen közismertek lesznek ugyan, ezek azonban csak kis részét képezik a müncheni megbeszélés anyagának. Nem szivárgott ki tehát semmi, azonban a hadviselés következő fázisa — az Anglia elleni kíméletlen harc — szükségessé teszi Franciaország egyes övezeteinek katonai megszállását. Ezt hangsúlyozták azok a német és olasz körök, amelyek véleménye az eddigi megállapításaikból ítélve irányadó. Igaz, hogy a nemzetközi háborús jog elveiről mostanában kevés szó esik. Ha beszélnek, vagy beszéltek is róla, ez a hang lemondó, csalódott és kiábrándult volt. Az az általános vélemény alakult ki, hogy a háborús kényszerűség, a taktika és a stratégia mindig háttérben szorítja a szerződéseket és az egyezmények korlátozó kötelezettségeit. A valóság ezzel szemben az, hogy a háborús nemzetközi jog éppen ebben a mostani háborúban érvényesült leginkább. All ez leginkább a jog lelkére: a méltányosságra és az emberiségre. Eddig még csak a tengeren fordultak elő vitatott kilengések, de ezen nem lehet csodálkozni, mert a nemzetközi háborús jog éppen a tengeri zárlat körül a legingadozóbb. Előfordultak jogellenességek a Vörös Kereszt és a nyílt városok kérdésében is, de ezeket nem lehet általánosítani. Mindenestre nem lett rendszer a jogsértések-ből.

Hála Istennek, nem hallottunk gázról, franktirőrökről, felesleges rombolásokról. A katedrálisokra, a művészi értékekre szinte feltűnő gonddal vigyáztak. Nem arról beszélünk, hogy ez a háború nem borzalmas és nem követel nagy áldozatokat. Csak arra mutatunk rá, hogy a nemzetközi háborús jogról kevesebb szó esett, mint máskor és mégis nagyobb mértékben érvényesült.

Amikor egész államok, vagy államok nagyrésze került idegen katonai megszállás alá, nem érdektelen a katonai megszállás kérdésével, mint a nemzetközi háborús jog kérdésével foglalkozni.

A hadműveletek főrésze manapság is szárazföldi területeken folyik. Ez a terület lehet a hadviselő felek nemzeti területe, vagy semleges terület. A hadműveletek során — különösen a mai mozgó vagy villámháború idejében — ezek a területek az ellenség katonai megszállása alá kerülhetnek. Ez történt a múlt év ősze óta Lengyelországgal, Csehországgal, Dániával, Norvégiával, Hollandiával, Belgiummal és most Franciaország jórészeivel. Európa néhány államának jogi helyzetét tehát a katonai megszállás jellemzi és határozza meg.

A katonai megszállás két irányadó elvét a háborús jogból meríti. Ez a két főelv: a szükség és az emberiség. Ennek a két elvnek az összeegyeztetéséből kell megoldani a valóságban előforduló helyzeteket. A háború nem jogosít fel senkit felesleges pusztításokra és a hadi szempontból hasznos pusztításokat is az emberiségnek kell fékeznie és korlátoznia. A katonai megszállásnak annál inkább alkalmazkodnia kell ehhez a két megállapításhoz.

A katonai megszállás az állam életében kényszerhelyzetet jelent és nem is hozza ma-

gával a megszállott területeken a fenségjog megszűnését. A lakosság számára csak a külső engedelmesség kötelező. A hódító nem követelheti tőlük lojalitást, lelkiismeretben kötelező engedelmisséget.

A megszálló katonai hatóságok jogait az a kényszerhelyzet magyarázza meg, hogy a törvényes kormány nem gyakorolhatja jogait. Az állam törvényei tehát elvben érvényben maradnak. A bíróságok a fenségjog régi birtokosainak — királynak vagy népnek — nevében hozzák ítéleteiket. A bírói kar tagjainak tehát már ezért is helyben kell maradniuk.

Az 1870—71-es francia-német háború folyamán éppen ez a kérdés támasztott nehézségeket. A szeptember 4-iki forradalom után ugyanis a francia bíróság a nép nevében hozta ítéleteit, ezt a változást azonban a német kormány még nem ismerte el, tehát a megszálló német csapatok sem fogadhatták el a francia bíróságok illetékességét. A legutóbbi világháborúban a németek által megszállt orosz területeken bíróhiány miatt német bírók ítéleztek, de az orosz jog rendelkezései alapján.

A megszálló katonaság haditörvényszéke a hadsereg biztossága ellen elkövetett bűnügyekben illetékes. Ebben a nemzetközi jogászok véleménye megegyezik. Különbségek vannak az alkalmazás és az igazságszolgáltatás terén. Franciaországban a haditörvényszék polgári személyekkel szemben ugyanazt a perrendtartást követi, mint a katonák ügyében. Németországban a hadijog rendelkezései érvényesek. Ez a jog a katonai parancsnokra bízta a büntény, a büntetés és a perrendtartás megállapítását. A polgári lakossággal addig jól kell bánni, amíg nem vesz részt a harcokban és vád esetén a bíróság előtt hivatalból is védelemre van joga.

A többi hivatalnokok esetében a megszálló katonaság különbséget tesz a politikai hatáskörrel bíró tisztviselők (főispán, alispán, megbízottak) és közigazgatási tisztviselők, polgármesterek, rendőrök, pénzügyi tisztviselők között. Az utóbbiak továbbra is folytatják tevékenységüket természetesen a megszálló katonaság parancsnokságának utasításai szerint. Nehéz helyzet! A gyakorlatban mindig a hazaszeretet és a kötelességteljesítés ütközésével jár.

A megszállás fontos kihatással van a megszállt területen található anyagi javakra is. Különbséget kell azonban tenni a magántulajdon és az állami tulajdon között. A magántulajdon tekintetében egységesen kialakult álláspont ezeknek a tiszteletbentartása. Csak a

hadműveletek szükséges rombolásai lehetnek ez alól kivételek. Ha a megszálló hadsereg katonája vásárol, fizetnie kell érte. Ezt a hadsereg fegyelme és hírneve, becsülete is megköveteli, ezért nagyon szigorúan őrködnek a lakosság javainak a tiszteletbentartására. A rekvirálás és a kollektív pénzbüntetés kérdése a háborús jog más fejezetéhez tartozik.

Az államnak is lehetnek magán- és közjavarai. Az állami magánjavak (erdők, bányák, birtokok, stb.) majdnem olyan elbírálás alá kerülnek, mint a polgárok magánjavai. Azonban a megszálló katonaság ténylegesen átveszi a felségjog gyakorlását ezért valamilyen mértékben rendelkezik az állam magánjavarival. Az 1914—18-as világháborúban például a németek belga erdőket termeltek ki. A békeszerződések ezért csatolták Eupen és Malmedy kerületeket kárpótlásul Belgiumhoz.

Az állami közjavak tekintetében a megszálló katonaság felhasználhat mindennemű hadianyagot, birtokba veheti a közpénztárak készleteit és tovább folytathatja az adók besze-

dését. Az ingatlan közjavakat rendeltetésüknek megfelelően használhatja. A vasúti hálózatot és annak minden felszerelését szintén használhatja. Visszavonulás esetén az ellenség késeltetése céljából felrobbanthatja a hidakat, alagútakat, viaduktokat és vonalakat. Magántársaságok kocsiparkját is használhatja, de nem vehetik véglegesen birtokukba.

A megszálló katonaság kiaknázhathatja a bányákat és visszavonulása után elpusztíthatja azok berendezését. Magát a bányát is elpusztíthatja — a háborús jog újabb alakulása szerint — ha a bánya terméke a hadianyagok csoportjába tartozik.

A katonai megszállás tehát a háborús nemzetközi jog intézkedéseit tartja szem előtt. Természetes, hogy a nemzetközi jog amúgy is kényes talaján a háborús helyzet még több nehézséget és bizonytalanságot jelent. Azért a jog hatáskör védője ezen a téren csak a fejlett erkölcsi érzék és az emberiség követelményei lehetnek.

Hacha cseh protektorátusi elnök a Németországgal való egybeolvadást ajánlja népének

„A beolvadás cseh szempontból sokféle előnnyel jár”
— jelentette ki rádióbeszédében

Prágából jelentik: Hacha elnök szerdán rádióbeszédet intézett a cseh néphez. Ennek során a francia hadsereg összeomlására való tekintettel annak szükségességét és előnyeit fejtegette, hogy a cseh nép kösse össze sorsát a német néppel. Majd ezeket mondta:

— A cseh politikában bérlőt változásnak alapjában véve két oldala van. Az egyik az államjogi helyzet megváltoztatása. Ez a változás abból a természeti tényből adódik, hogy egy kis nép egyedül csak úgy tudja fenntartani létét, ha rábizza magát egy nagy nép védelmére, mellyel ugyanabban a térben osztozik. A második kifejezésre juttatja, hogy a cseh nép visszatér ahhoz, amit történelmi küldetése neki parancsol, a Németországgal való együttműkö-

déshez. Az együttműködés célja abban jelölhető meg, hogy Csehország a nagy német birodalom egyik legtekélyesebb részévé válljon, mert a beolvadás cseh szempontból sokféle előnnyel jár.

Koepgen-Endrefalvy:

A szó hatalma

Hét előadást tartalmaz az egyházi szónoklatról.

Ara: 105 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Pistából férfi lesz

Írta: Thurzó Gábor

Tiszta és derűs a tavaszi alkonyat, a folyó lassan sötétedő vize fölött a hidak íve. Az égen egymásután pattannak ki a csillagok, mintha fehér bimbók lennének azok is, akár a Naphegyen a gyümölcsfákon. Egy pillanat még és itt az este. A folyón uszály siklik lefelé, fehér füstje világít hosszú sávban az acélszürke alkonyatban. Lános Lénárd bicseve-botorkálva sétál fekete szalmakalapjában a parton, s elüldögél sokáig egy-egy padon. Az alkonyatot, a távozó fényeket már alig látja. Egyedül él, búcsuzkodva, mintha hályogos, füstszínű szemüveges szemé minden nap többet látta meg a várakozó éjszaka mélyéből. Botja hegyével kopogtatja ki az utcákat, a terek forgalmának veszélyeit, orvos szinte, aki némán, érzékeny füllel, mindentudó ujjakkal les be az emberekbe, a világba. Ahogy fölkel a padról, a folyó hűs illatából és elindul a belvárosi utcákon, még megismer mindenkit.

— No lelkem, volt templomban máma? — kérdezi Szameknét, aki kint ül a földszintes ház előtt egy hokkedlin és kötöget.

— Hogyne lettem volna, főtisztelendő úr. Nem élek én meg anélkül.

Lános Lénárd feléje fordítja a fülét, szemé foltokat lát csak:

— Jól is teszi, Szamekné. Ez az egy marad csak meg.

Szamekné kap a szón. Szeret beszélgetni, akárkivel, a leányokkal a házból, a kis kölykökkel a grundról. Belenéz a gyerekkocsiba, kikérdezi a konyhák titkait. Hogyne örülne hát kétszeresen, hogy egy ilyen finom öregúrral beszélgethet, mint a

főtisztelendő! Jó ember ő, galambszívű aggastvár. Bár mindenki ilyen lenne, jó lenne akkor a világ. A világról nincs jó véleménye Szameknének. Ördög munkája ez a mostani élet!

— Hát bizony — feleli kis sóhajtással. — Rosszak az emberek. Egytől-egyig. Elkéne nekik a templom.

Az öreg pap habozik. Jó itt állni, hallgatni ezt az illemtudó, jó asszonybeszédet. Ugyis alig hall már naphosszat mást, mint a szívének szavát a sötétségben. Szamekné szépen, szeliden beszélget. Lános Lénárd látja, hogy megbecsüli. Hallgatnak. Miről is szólnának? A folyóról megjön az esti hűvösség, betölti az utcát.

— A Pista fiú sosincs már idehaza?

Lános Lénárd emlékszik a fiúra. Szőke kisgyerek volt, nyakig láb. Az anyja iparra adta, műszerész most.

— Az előbb jött meg. Hívjam ide?

Hívjal miért ne hívna! Jó az emberek közt lenni, édes érzés, ha az emberek szívemelege szétfut lassan a lélekben, mint a kályha szelíd heve. Szamekné bekiált a kapu alá, kétszer viszi a hangját az öreg udvar öblébe a visszhang. A Pista jön is már, hosszú kamasz most is. Vestag a feje, nap-szitta szőke bunkó. Ingujiban van, nadrágtartója kényelmesen lazára érezve.

— Köszönj szépen a tisztelendő úrnak, Pista fiam.

Az öreg pap a kezét nyújtja, arrafelé, amerre a fiút érzi.

Pista óvatosan, húzódozva kezel. Mit zavarják ezzel az öregemberrel, hagynák inkább fekiüdni. Eleget dolgozott estig! Szamekné buzdólkodik, örül az úri társaságnak, lesz róla beszélőnivalója az asszonyoknak.

— Talán kezét csókolnál, te, hallod...

Pista még egyszer az öreg, pókháló-eresz fehér

kéz után nyúl, kelletlenül és fokozódó ingerültséggel. A főtisztelendő pedig csak lágyan mosolyog és szaporán pillog vaksi szemével.

— Hagyja csak, Szamekné, mirevaló az...

És följebb emeli a kezét, a Pista arcához. Óvatos ujjakkal követi kemény, barna arcán a vonásokat, a tömzsi orrát, nyílt nagy szemét, vastag, rövid homlokát.

— Megnőtt ez a gyerek, Szamekné. Egész gavallér!

A Pista egyik lábáról a másikra áll, szeretné otthagyni őket. Mit mustrálják? Nem eladó lóval van dolguk. A fogait is nézzék meg, megvan mind! Szamekné azonban holdog, az ő fiát dicsérik, egy ilyen kamaszra mondják, hogy gavallér. Pedig a főtisztelendő láthatott már gavallért, volt ő nevelő grófi házból is. Annál nagyobb hát a tisztesség!

— Csak jobb lenne ez a gyerek. Olyan csökönyös, olyan nyakas!

De panaszkodása is inkább dicsekvés. Arról árulkodik, hogy megvan az ezre ennek a fiúnak, a mostani világra való. Érti a dicsekvést a főtisztelendő is, de azért csak mosolyog, egyre csak mosolyog. Túl van ő a bajokon, az életen, nem udvariasság hát a mosolya, hanem belátás, részvét. Jónak látja azonban, ha korholja ő is egy kicsit, szeliden:

— Pedig, te Pista fiam, semmit sem ér az ember alázatosság, szeretet nélkül. Semmit sem, ezt elhíheted nekem.

Pista mereven, únottan, gyülekvő rosszindulattal áll Lános Lénárd előtt. Oda szeretne mondani neki, kegyetlenül, részvétlenül, de csak a vállát vonogatja: mit bánom én az ilyen beszédet! Vak a főtisztelendő, szürke hálygon át látja a napot, de ezt a vállvonogatást mégis megérzi. Mintha késsel sebeznék meg öreg szívét. Kamasz ez a fiú, indulatos kamasz. Ki tudja, mennyi benne a jó! Nagyon

(Tudósításunk folytatása az első oldalról.)

Amerikai vélemény Anglia védelmezhetőségéről.

Newyorkból jelentik: Anderson történelmetanár, aki annakidején Wilsont elkísérte a béketárgyalásokra, a dorthmouthi egyetemen tartott előadásában kijelentette, hogy Angliának legfeljebb húsz százalék esélye van a német benyomulás kivédésére. A tanár szerint a nyugati hatalmak nagy hibát követtek el, amikor azt hitték, hogy a mostani háború is a világháborúhoz hasonló lesz.

Ford kizárólag csak Amerika számára gyárt repülőgépeket.

Newyorkból jelentik: Ford közölte, hogy hajlandó repülőgépmotorokat gyártani, de az a feltétellel, hogy azok az Egyesült Államok céljaira szolgálnak és nem mennek Angliába, vagy más országba.

Törökország a hideg megfontolás útján.

Rómából jelentik: A Stefani iroda közli: Boudoin új francia külügyminiszter azzal az állításával foglalkozva, hogy Franciaország egyedül áll 80 millió némettel és az olasz haderő fenyegetésével szemben, a katolikus „Avenir” című lap felteszi a kérdést, vajjon hol van az a másfélmillió katona és félmillió önkéntes, akiket Anglia ígért Franciaország rendelkezésére bocsájtani? Vajjon a megígért angol haderők miért nem szálltak párira Franciaországnak az óceán felőli oldalán, ahelyett, hogy még azok is elmenekültek, amelyek a La Manche csatorna francia kikötőjében tartózkodtak.

A lap ezután így folytatja:

„Ezek a kérdések elemi erővel törnek fel Ankarában, Kairóban, Washingtonban és mindazon a fontos helyeken, ahol eddig még hitték az angol birodalom ígéréiben. Ezek a kérdések azonban alkalmasak arra, hogy megfontolandóvá tegyenek bármely új beavatkozást. Ilyen hideg megfontolás tapasztalható Törökországban. Egyiptomban a jelek hasonlóak, de itt köztudomású, hogy ennek az államnak cselekvési szabadsága korlátozott.”

Kiűrik az egyiptomi városokat.

Londonból jelentik: Hire jár, hogy Egyiptomban több várost kiűrtének. Alexandriát már a lakosság ezrei hagyták el. Az Egyiptomban élő belgákat hir szerint Belga-Kongóba szállítják.

György király kihallgatáson fogadta Egyiptom londoni nagykövétét.

kevés, a főtisztelendő attól fél. Pista is látja az öreg pap szomorúságát. De nem tehet róla: az elensége most! Mit tudja a főtisztelendő, mi az látni és nem vaknak lenni, fiatalnak lenni és gyürkőzni a nem alázatoskodni!

Láncos Lénárd szedelőzködik:

— Na, haza kellene már menni, Szamekné. Áldja meg az Isten.

Es az utcája felé indul. Néhány lépés csak és otthon lesz. Szamekné tisztességtudóan föláll a hokkedliről. A főtisztelendő az első lépések után hirtelen visszafordul. Magával hívja ezt a fiút — jut az eszébe —, Pistát meg kell menteni. Lúgy anyag ez a fiú, edzeni, óvni kell.

— Te gyerek, nem kísérel haza? Sötét van, rossz szem ez a fehér bot, az orronig se látok vele. Pista ellenkezése enged. Utasítsa vissza ezt az öregot, mondja, hogy héttől hatig dolgozott, alig áll a lábán? Vegye a lelkére, ha valami baja esik? Szamekné pedig buzdítja, ott sétál majd a fia a finom főtisztelendő úrral! Hadd lássa a világ!

— Persze, hogy megy, hogyné menne!

Az öreg pap hallgatagon botorkál a csöndben. Pista óvatosan fogja a karját és átsegíti az úttesten. Pista vádat érez, egyre erősebb vádat a főtisztelendő némaságában. Tudja, szavakat nem vehet a szemére, de a vállvonogatást, azt a júdás mozdulatát nem moshatja ki kettejük emlékezetéből semmi. A Duna messze van már és a főtisztelendő még mindig hallgat. Mért bántja hát! — vergődik Pista egyre bizonytalanabban. De azért megy vele. fogja az öreg karját. Megérkeznek a kicsi, rostélyos ablakú öreg házba, elindulnak a széles, ódivatú lépcsőkön. A főtisztelendő a fal mellett botorkál fölfele, még egy lépés és ott állanak az ajtó előtt.

A főtisztelendő babrál a kulcsokkal, Pista úgy érzik, el kell sülyednie szégyenletében. A főtisztelendő némasága csupa-csupa vád. Minden öreges,

reszketeg mozdulatában vádat lát, szemrehányást. És ezt nem bírja már. Lassan lopózik be a szívébe, a bőre alá, fiatal, biztos testébe és kinyitja vonja hányavetiségét, nemtörődömségét. Verné legalább pofon, szidná össze, csak ezt ne tenné, csak ne vádolná hallgatagon!

Az ajtó végre valahára megnyílik. A szomszéd szobából fény szűrődik elő gyengén. Láncos Lénárd a kezét nyújtja befelékészülően:

— No, Isten veled, Pista...

Pista úgy érzi, mingyárt elsülyed szégyenében. Lángpirosan dadogja:

— Főtisztelendő úr... ne haragudjék... tessék nekem megbocsátani...

— Nem haragszom, te Pista, hát már miért haragudnék...

— Az előbb, otthon... amikor azt tetszett mondani... én...

Erre az öreg pap csak megsímogatja az arcát, meg se várja, hogy befejezze:

— Látod, Pista, ilyen a te igazságod. Mondd csak mire mész vele? Nekünk jó, a vakoknak. Semmit se látunk és mégis mindent. Azt is, amit te nem akarsz látni, azt, ami felettünk van. Nemcsak magunkat, a magunk macacosságát, konokságát, hanem azt is, amit ti, látók, észre sem vesztek: az alázatot, a bizalmat, a szeretetet. De ehhez vannak kéne lenned neked is, hogy igazán meglásd. Én mondom neked, boldogok ezért a vakok, nagyon boldogok. Ha erre egyszer magadtól is rájössz, te Pista, akkor leszel csak férfi, akkor leszel csak igazán ember...

És most már Pista nem is kérli a megbocsátást, vigan indulhat hazafelé. A főtisztelendőt vetve várja az ágya, hideg vacsora mellette. S lefekszik Pista is, hűvös a párnája, csak az éjszaka simogató körülötte, mint a keze valakinek.

A Bayer-kereszt igazolja az Aspirin-tabletta valódiságát. Csak a valódi Aspirin-tabletta rendelkezik azzal a biztos és gyors hatással, amely már millió és millió esetben bevált. Legdrágább kincsünk az egészség. Ne tegye kockára egészségét silány készítmények által. Ha Aspirin-tablettát vásárol, ügyeljen tehát mindig a Bayer-keresztre.

ASPIRIN TABLETTA» megbízható » **Bayer** « készítmény

A francia-német fegyverszüneti tárgyalások menete

A német feltételek kemények, de nem lealázók

Bordeauxból jelentik: A francia kormány, hír szerint, utasítást adott a fegyverszüneti tárgyalások megbízottainak, ne fogadjanak el olyan feltételeket, amelyek területi vagy más vonatkozásban összeférhetetlenek lennének Franciaország becsületével. Híre jár, hogy a fegyverszüneti tárgyalások meghiusulása ese-

tén a francia kormány fontolóra venné Londonnak a közjogi egyesületet célzó javaslatát.

Berlinből jelentik: Még mindig nem lehet semmit sem tudni a fegyverszüneti feltételek részleteiről. Erre nézve a legteljesebb titoktartás uralkodik. De alig lehet kétség afelől, hogy a feltételek Franciaország megadását követelik és ennek a megadásnak feltétel nélkülinek kell lennie. Ezideig még nem közölték, mikor fogadják a francia megbízottakat. Jól értesült körökben azonban tudni vélik, hogy ez még a csütörtöki napon megtörténik. A fogadás helyét szintén nagy érdeklődéssel találgatják. Arról beszélnek, hogy Compiègneben, vagy Versaillesben lesznek a tárgyalások.

Göring lapja, az essen *Nationalzeitung* figyelemreméltó cikket közöl a német álláspontról.

— A németek, — írja a többi között, — nem fogják becsületétől megfosztani a francia hadsereget, mely bátran verekedett. Azt sem felejtik el, hogy nem valami korrupt politikus, hanem egy becsületben megöszült katona az, aki Franciaország számára békét kért. Azok a feltételek, amelyeket Hitler és Mussolini megszabni kénytelenek, nem lesznek lealázóak, de kemények és mélyrehatóak.

Fehérré festett repülőgépen indult el a francia tárgyaló bizottság.

Genéből jelentik: A francia rádió csütörtök reggeli közlése szerint a fegyverszünet megkötésével megbízott francia meghatalmazottak szerdán repülőgépen elindultak egy dél-franciaországi helységről. A repülőgépet, amelyen a meghatalmazottak utaznak, fehér festéssel vonták be. A továbbiakban közölte a rádió, hogy az események lefolyását a legnagyobb titokban tartják és sem a meghatalmazottak neveit, sem a német kormány képviselőivel való találkozás helyét nem közlik. Hozzáfűzte a rádió bemondója, Franciaország nincs abban

a helyzetben, hogy a tárgyalások formájára és tartalmára befolyást gyakoroljon.

Bordeauxból jelentik: A francia rádióállomás közölte, hogy a francia kormány által kinevezett teljhatalmu küldöttség vezetője Baudoin külügyminiszter. A megbízott a megállapított helyre megy, hogy találkozzék azzal a német küldöttséggel, mely átnyújtja a fegyverszünetre vonatkozó német és olasz feltételeket. A francia rádió a fegyverszüneti tárgyalásokkal kapcsolatban szerdán

este megismételte, hogy a francia kormány hajlandó ugyan módot keresni az ellenségeskedés befejezésére, de szilárd elhatározása, hogy nem fogad el semmit, ami aláaknázná az országot. A bemondó ezután így folytatta:

— Pétain azt mondotta, tisztességesen kell tárgyalnunk és Franciaország sohasem adja meg magát, ha a feltételek összeegyeztethetetlenek a tisztességgel. Ebben az esetben folytatni fogjuk a háborút szövetségeseink oldalán.

Egy francia tábornok különakciója Londonban

Rádióbeszédben szembefordult a Pétain-kormánnyal

Genf-ből jelentik: De Gol francia hadseregbeli tábornok, aki az expedíciós csapatokkal Angliába menekült, szerdán este rádióbeszédben felszólította az angol földön tartózkodó, vagy oda érkező francia tisztet és katonákat, hogy lépjenek vele érintkezésbe a további ellenállás érdekében. Rádióbeszéde további során a tábornok éles szavakat használt Pétain kormányának tagjai ellen, akik tárgyalásokat kezdtek az ellenséggel.

Pétain tábornagy a Londonban szónokló tisztjét azonnal hazarendelte. Gol tábornok azonban eddig nem teljesítette Pétain tábornagy parancsát, hogy térjen vissza Londonból Franciaországba.

Olasz jelentés szerint a katonai Franciaország összeomlott. — Az alpesi francia sereg visszavonul.

Rómából jelentik: A Stefani iroda közlése megállapítja, hogy a francia helyzetet a francia erők állandó gyengülése jellemzi.

A jelentés további részében elmondja, hogy az északi német hadsereg Brest felé tör előre, anélkül, hogy ellenállásba ütközne. A Bretagne partvidéke német kézen van. Elzászban és Lotharingiában a németek rendszeresen tovább rombolják a Maginot-vonalat. A helyzet Elzászban és Lotharingiában zavaros.

Genfben át érkezett megbízható értesülések alapján azt írják, hogy az Alpseken lévő francia csapatok parancsot kaptak, hogy vonuljanak vissza az előretolt állásokból. A franciáknak ez az intézkedése arra mutat, hogy feladják az ugynevezett napoleoni utat, hogy más állásokban fejtsenek ki ellenállást az olasz erőkkel szemben.

Két hónappal ezelőtt így írtak Párizsban.

Berlinből jelentik: A német sajtó ismerteti a „La France Militaire” május 11-iki cikkét, melyből kiderül, hogy mit szánt Párizs győzelem esetén a német népek. Eszerint:

— A németekre kiszabandó büntetés három fokozatu lesz. Első a tengeri zárlat. Második: megsemmisítés katonai leveléssel. A harmadik fokozat a vezeklés lesz. Meg kell tanítani a német népet arra, mi a háború. Hadd csodálja a német nép falvaiban a nehéz tüzérségi lövedékek és légitombázások jótékony hatását. Ha békéről lesz szó, ki kell nyitnunk a szemünket és nem szabad magunkat rászédetni, mint 1918-ban. Szerződést soha többé az életben ne kössünk. Németországnak torkára kell tenni a kést. Ezért meg kell szállni Németországot és a németek sorából csapatokat kell összeállítani, amelyek az egész birodalomban sajátkezűleg fogják a romokat eltakarítani. Végül fel kell osztani a német birodalmat és meg kell semmisíteni a porosz szellemet.

Toulon katonai kikötőjét megvédi.

Toulonból jelentik: Toulon város kormányzója kijelentette, hogy a városokról szóló francia nyilatkozat nem vonatkozik Toulon katonai kikötőjére, amelyet minden rendelkezésre álló eszközzel megvédenek az ellenséges támadás ellen.

Svájc felé menekül a 45-ik francia hadtest.

Berlinből jelentik: A 45-ik francia hadtest, mely egy lengyel és egy francia hadosztályból áll, a német nyomás alatt Svájc felé menekül.

Genfben át érkezett Stefani jelentés szerint Korszikában lázadás tört ki. Az első jelentés részleteket még nem közölt. Egy később Genfhe érkezett jelentés szerint Korszikában harc folyik a lakosság és a francia helyőrség között.

Angol légitombomba felgyújtotta a roueni székesegyházat.

Berlinből jelentik: A roueni székesegyházban, a legutóbbi angol bombázások következtében, tűz ütött ki. Von Flugge vezérezredes értekezési közbejöttével és a német csapatok önfel-

áldozó munkájával a székesegyházat sikerült megmenteni az elhamvadástól. Rouen érseke a német véderőnek a székesegyház megmentése körüli érdemeit írásban is elismerte. Az írás így szól:

— A roueni székesegyházban tűz ütött ki és készséggel elismerem, hogy a német katonai

Lyont is elfoglalták a német csapatok

Lyonból jelentik: A város német megszállása csendben és nyugalomban folyik. Az utcák csaknem teljesen elhagyatottak. A hidakat katonaság őrzi. A hatóságok felhívást intéztek a lakossághoz, hogy minden franciának kötelessége a mostani körülmények között teljes önuralommal megőrizni a nyugalmát.

Bordeauxból jelentik: A francia rádió csütörtök reggel közölte, hogy német előretolt osztagok megszállták Lyont. Ezeket az osztagokat valamivel később nagyobb erők követték. A városban nyugalom van. A hidakat katonaság őrzi. A városi hatóságok folytatják munkájukat.

Szófiában tüntettek a német győzelmek alkalmával.

Szófiából jelentik: Filoff bolgár miniszterelnök szerdán este nyilatkozott Bulgária külpolitikájáról. Kijelentette, hogy az európai helyzet ala-

hatóságok mindent elkövettek a tűz megfékezésére s az esti órákra már minden veszélyt elhárítottak.

Légi támadás Anglia déli és keleti partjai ellen.

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium jelenti, hogy késő este ellenséges repülőgépek jelentek meg Anglia keleti és déli partjai felett. Néhány vidéken légi riadót rendeltek el. Skócia keleti partvidékén is légi riadó volt. Egy déli angol városban, három délkeleti városban és az északi partok közelében is megszólaltak a légi veszélyt jelző szirénák.

Franciaország délnyugati vidékéről jelesek, hogy szerdán este fél 7-től negyed 8-ig légi riadó volt.

Egy légitombomba megölte a düsseldorfi rendőrfőnököt.

Düsseldorfból jelentik: Weitzl rendőrfőnök a Düsseldorf helyőrsége ellen intézett egyik éjszakai angol támadás során halálosan megsebesült. A rendőrfőnök a támadás során egy veszélyeztetett helyre ment és ott érte egy bombaszilánk

kulása nem változtatja ugyan meg a bolgár külpolitikát, de kötelességévé teszi a kormánynak, hogy minden óvintézkedést megtegyen az ország érdekében és jogainak biztosítására.

Szófiában a lakosság szerdán lelkes tüntetést rendezett. A bolgár főváros lakossága az olasz és német követés épülete lé vonult és lelkesen tüntetett a két nép győzelmé alkalmából. Több beszéd hangzott el.

Washington ellenzi a nyugati félgömb gyarmati helyzetének megváltoztatását.

Washingtonból jelentik: Az amerikai külügyminiszter felkérte a berlini és római képviselőjét, értesítse a német és olasz kormányt, hogy az Egyesült Államok kormánya ellenzi nemamerikai állam birtokának átengedését a nyugati félgömbön egy másik nemamerikai állam számára. Az angol, francia és holland kormányhoz hasonló közlést juttatott el a washingtoni kormány.

Zsidóellenes tüntetések Dél-Franciaországban

Lettországból túláradó lelkesedéssel fogadja a zsidóság a bevonuló oroszokat

Genf-ből jelentik: Ideérkezett jelentések szerint Franciaország több körzetében a főkélés jelei mutatkoznak. A zsidók elleni felháborodás napról-napra növekszik. A toulousei zsinagógát felrobbantották. A városban sok zsidó megsebesült. Lyonban kifosztották a zsidó üzleteket. Másutt megrohmozták a szabadkőműves páholyt, ahova több zsidó menekült.

Rigából jelentik: Dekanosov helyettes külügyi népbiztos repülőgépen Rigába utazott, hogy a lett hatóságokkal együttműködjék a rend fenntartásában és az új kormány megalkotásában. A szovjet csapatok állandóan érkeznek Lettországra. A lettországi zsidók zava-

rokat igyekeztek előidézni és túlnagy lelkesedéssel fogadták a szovjet csapatok érkezését, magatartásuk azonban ellenszenvet váltott ki, maguknál a szovjet vezetőknél s felhívták a lett hatóságokat, hogy akadályozzák meg az ilyen tüntetéseket, mert azzal csak a közrendet zavarják.

Oroszország újabb követeléseket támaszt Finnország ellen?

Berlinből jelentik: A *National-Zeitung* stockholmi jelentése szerint a legutóbbi napokban a Baltikumba bevonult szovjet csapatok létszáma 400 ezer fő. Svédországban attól tartanak, hogy a szovjet újabb követelésekkel lép majd fel Finnországgal szemben.

Távolkeletre is rövidesen átcsap a háború tüze

Japán érdeklődése Holland-India és Indo-Kína iránt fegyveres beavatkozássá fejlődik

Rómából jelentik: A *Corriere della Sera* sanghaji jelentése szerint ottani amerikai és angol körök nem tartják lehetetlennek, hogy Japán támadást intéz Indo-Kína és Holland-India ellen. Egyes értesülések szerint Japán már nagyszámú csapatokat vont össze Hainan-szigeten.

A japán sajtó is egyre élénkebben foglalkozik a déli terjeszkedés kérdésével. A Domei iroda is hangoztatja, hogy az indo-kínai kérdés egyre inkább előtérbe kerül. Az „Asahi Sin-Bun” azt írja, meg kellene akadályozni, hogy Indo-Kínában is az történiék, mint Holland-Indiában, ahova titokban angol csapatok szálltak partra a szigetcsoport függetlensége megvédésének ürügyével.

Tokióból jelentik: A japán külügyminiszter érintkezésbe lépett a tokiói francia nagykövettel és kijelentette, hogy a csunkingi kormánynak francia Indo-Kínából történő támogatását meg kell szüntetni. Amennyiben francia Indo-Kínából Csang-Kaj-Sek marsall megsegítése továbbra is észrevehető lenne, ez arra kényszerítené Japánt,

hogy keletázsiai érdekeinek védelmére haladéktalanul expedíciós hadsereget küldjön ki, amely elfoglalja Indo-Kína stratégiai fontos pontjait.

A francia nagykövetnek tett bejelentést megelőzőleg Tokióban fontos tanácskozások folytak le. A japán kormány szűkebb tanácsa behatárolta megvitatta a francia helyzet folytán bekövetkező állapotokat. A tanácskozáson a miniszterelnök, a külügyi, hadügyi és tengerészeti miniszter vett részt. Ez arra mutat, hogy a japán kormány kétségkívül katonai lépésre tesz előkészületeket.

Az előkészületekkel áll szoros összefüggésben az is, hogy a császár kihallgatáson fogadta Kanine herceg vezérkari főnököt, Arita külügyminisztert és Hata tábornok hadügyminisztert, akikkel az európai helyzetről és az ezzel kapcsolatos ázsiai vonatkozású kérdésekről tárgyalt.

A japán sajtó szerint a kormány felhívta Németországot és Olaszországot figyelmét arra, hogy fontos érdekei fűződnek Indo-Kínához és Holland-Indiához.

Amikora a németek kérték a fegyverszünetet

Az ezekilencszázötvennyel évi fegyverszüneti tárgyalások emlékeit idézik fel az események

A fegyverszüneti tárgyalásokra kiküldött francia bizottság elindult arra a helyre, ahol a német küldöttség át fogja nyújtani a fegyverszüneti feltételeket. Ebből az alkalomból idézzük fel azokat és érdekes diplomáciai emlékeket, amelyek már beíródtak a történelem lapjaira.

Erzberger Mathias Gröner főkvártírmester kíséretében indult el Berlinből, hogy a szövetséges hatalmakkal a fegyverszüneti tárgyalásokat levezesse. Reggel érkezett Spa-ba, a német főhadiszállásra, amelynek fagyos nyugalma éles ellentétben állt a vigasztalan berlini állapotokkal, a tanácstalan birodalmi gyűléssel, a hobo kormányval és a hosszú háborúban kimerült, kiéhezett, lelki egyensúlyát veszített lakosság nyomorával.

A főhadiszálláson fegyverszüneti szakértőket akartak hozzá beosztani, de Erzberger, aki a német nép békés, engedékeny rétegeit képviselte, nem találta helyénvalónak, hogy annyi katonatiszt társaságában jelenjen meg Foch marsall előtt. Csak Winterfeldt tábornokot, a volt párizsi katonai attasét, gróf Oberndorff szófiai követet és Vanselow századost vette maga mellé. Helldorff lovassági százados mint tolmács és dr. Blaquert mint gyorsíró egészítették ki a küldöttséget.

Elindul a fegyverszüneti küldöttség

Hindenburg tábornok ezekkel a szavakkal bocsátotta útra őket:

— Ez talán az első eset, hogy nem katonák, hanem politikusok kötik meg a fegyverszünetet. De én egyetértek ezzel, mert a legfőbb hadvezetőség a legutóbbi kormányhatározatok óta nem szobott meg semmiféle politikai irányvonalat. Önök a népek és a hadseregnek nyugalmat kell hogy szerezzenek. Gondoljanak a hadsereg becsületére, amely oly nagy áldozatokat hozott és igyekezzenek az ellenségeskedések megszüntetését elérni még a fegyverszünet aláírása előtt... Utazzanak Isten nevében és tegyenek meg minden lehetőt hazánk érdekében.

Délfelé indultak el Spaból a küldöttség gépkocsii. Borus, nyirkos novemberi nap volt. Alig érték a helység határába, Erzberger autója géphibát kapott és nekifutott egy háznak. A szélvédő üveg-tábla ezer darabra tört, de senki sem sérült meg. Oberndorff ezt rossz előjelenek mondogatta, de Erzberger így vigasztalta magát:

— A tört cserepek szerencsét jelentenek.

Otthagyták a használhatatlanná vált autót és a többi gépkocsiban összecsúszva ülve folytatták útjukat, visszaöngyöző csapatok mellett. A katonák a felbomlott fegyelem jeleit mutatták; háboru-ellenes dalokat énekeltek és gúnyos megjegyzéseket tettek az autók utasaira akkor is, amikor Erzberger a kocsiból kihajolva így intette őket:

— Emberek, ne ostobáskodjanak. Mi a fegyverszüneti küldöttség vagyunk. Mi mehozzuk magunknak a békét.

Minden perc haszontalan vér-áldozatot követel

Chimayban egy ordonánc-tiszt várta a gépkocsikat.

— Lehetelenség tovább menni — mondotta. — Az ellenség a nyomunkban van. Az utakat elzártuk, fatörzseket döntöttünk rajtuk keresztül, aknákat helyeztünk el... Elve nem jutnak át önök.

— S mégis folytatnunk kell utunkat. — felelte Erzberger. — Hindenburg tábornok úgy is sürgetett bennünket. Minden perc haszontalan vér-áldozatot követel.

Erzberger távbeszélő összeköttetésbe lépett az arcvonalszakasz főparancsnokával s aztán folytatták útjukat. Már sötét este volt s minél közelebb értek a fronthoz, annál nagyobb fegyelmel: mutatnak a visszavonuló csapatok. Kimerült, rongyos

egyenruhájú katonákra vetették fényüket a gépkocsik reflektorai.

— Rettenetes, — mondta Winterfeldt tábornok. — És ilyen harcoknak kell ezt mondanunk: „Minden hiábavaló volt.”

Trelomban maga a vezénylő tábornok várta az utasokat.

— Egy utászparancsnokság utasítást kapott, — nyugtatta meg őket, — hogy szedesse fel az aknákat és távolítsa el az akadályokat... De mondják, urak, mi újság otthon?... Hetek óta nem kapunk híreket.

— Kielben forradalom tört ki, — hangzott a válasz — s a lázadás városról városra terjed. Lübeck, Hamburg a felkelők kezében van s Berlin azon töri a fejét, hogyan lehetne Öfelségét, a császárt lemondadni. Osztrák szövetségünk feltétel nélkül megadta magát...

Lassan haladtak tovább, mert az utászok még nem fejezték be mindenütt munkájukat. S egyszerre az országút közepén egy tisztre és egy kürtösrre vetette sugarát a fényoszlop. A kocsivezető kiszállt, az autó hűtőjére fehér zászlót erősített s aztán a kürtössel együtt ismét a kocsiba szállt. Aztán elindultak ismét. A német front utolsó kapuja bezárult mögöttük, a kürtös szüntelenül fújta trombitáját, a fehér zászlót lobogtatta a szél és a küldöttség tagjain hideg borzongás futott át.

Tizenkét óráig szünetelnek a harcok

Kisvártatva világoskék egyenruhák tüntek fel a reflektor fénykévéjében: francia tisztok. Rövid tisztelegés — gróf Oberndorff és Winterfeldt tábornok néhány szót váltanak velük, de a franciák nem ülnek be az autókba, csak a hátsóra lépnek s ott folytatják az utat a küldöttség tagjaival a legközelebbi helységig.

Itt katonákkal vannak tele az utcák. „Éljen Franciaország! Vége a háborúnak!” — ujjonganak. A házak ablakaiban hiányos öltözetű polgárok jelennek meg és gúnyosan mosolyognak a németekre, akiknek most ki kell szállniuk a gépkocsikból és gyalog mennek a parancsnokságig. A franciák udvariasak, de hűvösen fölényesek.

— Tizenkét óráig szünetelnek a harcok — adják a németek tudtára. — Az önök autói itt maradnak s a mi kocsikkal folytatják útjukat. Mint hogy kevés idejük van, nem tartjuk vissza önöket tovább.

Ettől kezdve a küldöttség minden tagja külön gépkocsiban ül egy francia tiszttel. Erzberger mellett gróf Bourbon-Buzy foglal helyet, aki keveset tud németül, Erzberger viszont semmit se tud franciául. Erzberger megkérdezte a gróftól, hova vezet az útjuk, de az csak annyit árult el, hogy

Közölje az urakkal, hogy sem javaslataim nincsenek számukra, sem tárgyalni valóm nincs velük

Foch erre így szólt az egyik tolmácsához: — Közölje az urakkal, hogy a meghatalmazásokat rendben levőnek találtuk és kérdezzék meg őket, hogy mit ajánlanak.

— Azért jöttünk, — felelte Erzberger, — hogy a szövetséges hatalmakkal a fegyverszünetre vonatkozó javaslatairól tárgyaljunk.

— Javaslataik? — kiáltott fel Foch, miután a két tolmács lefordította a kijelentést. — Mondják meg az urakkal, hogy sem javaslataim nincsenek számukra, sem tárgyalni valóm nincs velük.

— Marsall, — vette át gróf Oberndorff franciául a szót, — túl komoly órákat élünk ahhoz, hogy szavakon vitakozzunk.

— Az urakkal tudniok kell, hogy mit akarunk, — mondta erre Foch.

— Mint ahogy ön is tudja, — folytatta gróf Oberndorff, — mi az északamerikai Egyesült Államok elnökének egy jegyzéke alapján vagyunk

még ötven kilométert kell megtenniük.

— Be fogják kötni a szemünket? — kérdezte a német küldöttség vezetője.

— Fölösleges, — válaszolta a gróf.

Előre menetelő csapatok, gépkocsioszlopok, tüzérség mellett rohogtak el, amelyek az éjszakából érkeztek és belevonultak az éjszakába, kelet felé, mindig kelet felé. Idegen vezényszavak hallatszottak és néhol, az út mentén zsákmányolt német ágyuk, felhorut autók voltak láthatók.

St. Quentin közelében, egy tanya előtt álltak meg a gépkocsik.

— Itt lesz a vacsora, — mondta Erzbergernek a gróf és a küldöttség tagjai kiszálltak.

Különös körutazás

A németek át voltak fázva és éhesek voltak. Gyorsan elfogyasztották a levesből, sóbafóttból és borsból álló vacsorát s közben egy szót sem váltottak a franciákkal. S egy óra múlva tovább folytatták útjukat az elpusztított vidéken át. A hold kibújt a felhők mögül, itt már nem meneteltek hadoszlopok, teljesen kihalt volt a táj, kutyaugatás se hallatszott s romok és romok sorakoztak egymás után.

Hajnali négy órakor Tergnier széllel állomási épülete előtt álltak meg. Faomladékokon, rozsdás síneken botorkáltak át s aztán egy veszteglő vonat árnyéka tünt fel előttük. Órszemek álltak mindenütt fel, tüzött szuronyral s a németeket a vonathoz tessékelték, amelynek ablakai zárva és elfüggönyözve kellett hogy maradjanak.

Pitymallott, mikor a vonat sűrű lombdöbén állt meg, amelynek fáit hideg eső verte. Itt végre szabad volt kinézniük az ablakon. Erzberger ismét tudni akarta, hogy hol vannak, de a vonat személynéje nem adott felvilágosítást.

A németek egy másik vágányon ellenvonatot vettek észre. Winterfeldt tábornok rövid vizsgálódás után megállapította, hogy nehéz ágyuk számára épült vágányon állanak.

— Ez valószínűleg a compiegnei erdő, — mondotta.

— Akkor miért utaztatnak ezek egész éjjel körbe-körbe minket? — kérdezte Vanselow százados.

— No, — felelte a tábornok, — ön hamar le fog szokni a kérdésösködésről.

Erzberger egy francia tiszt által megkérdezte, hogy megkezdhetik-e azonnal a tárgyalást Foch marsallal.

— Tíz órakor fogadja önöket a marsall, — kapták a választ.

És akkor az erdőn át a másik vonathoz vették a német meghatalmazottakat, amely háló-, szalon- és étkezőkocsiból állott.

Weygand tábornok jelölte ki a helyet a németek számára, akik kezüket a székek támláin pihentetve álltak és vártak az asztal mellett. Kisvártatva megjelent Foch marsall, irattáskáival a hóna alatt. Két borotvált arcú tengerésztiszt követte őt s egy angol és egy francia tolmács.

Foch kissé meghajtotta magát, Erzberger előlépett és német nyelven bemutatta kíséreit, majd, átnyújtotta a meghatalmazásokat.

Foch is megismertette kíséreit a németekkel. Az egyik tengerésztiszt Hoppe tengernagy volt, a másik Rossely Wemyss, a tengerészet első lordja.

A franciák és angolok erre elhagyták a helyiséget, hogy átvizsgálják az okiratokat. Rövid idő múlva Foch visszatért az angolokkal együtt és mindnyájan helyet foglaltak az asztalnál.

itt. Engedelmevel felolvassuk önnek ezt a jegyzéket.

A gróf olvasni kezdte, a tolmácsok fordították. Foch oda se figyelt; jól ismerte ezt a szöveget a szövetségeseknek a fegyverszünetet megelőző hosszas tanácskozásairól.

— ... A továbbiakban, — hangzott a jegyzék egy kitétele, — az Egyesült Államok kormánya felhatalmazta Foch marsallt, hogy a német kormány kellőképp igazolt képviselőit fogadja és a fegyverszünet feltételeit tudomásukra hozza.

Tudomásrahozás, de nem tárgyalás!

— Így igen, — szöjt Foch. — Tudomásrahozás, de nem tárgyalás.

Ezzel jelt adott Weygand tábornoknak, aki lassan minden szót kiélezve, olvasni kezdte a feltételeket. A tolmácsok fordították. Winterfeldt tá-

bornok eleinte jegyzett néhány sort, de minél többet hallott, annál nehezebb lett a keze s a negyedik pontnál már kiejtette a ceruzát a kezéből.

Fochnak egy arcizma sem rándult. Wemyss tengernagy a monokliját tisztogatta. A németek halotthalványra váltak, kezük reszketett az asztalon.

— ... A Rajna balpartjának kiürítése, — hangzottak a feltételek, — semleges övezet a Rajna jobb partján Hallandától Svájcig... A kiürítésnek a fegyverszünet aláírásától számított 31 nap alatt meg kell történnie... Továbbá: 5000 mozdony, 150.000 használható állapotban lévő vagon kiszolgáltatása... Az összes tengeraltjárók és aknarakók átadása... A hajórajt az aláírástól számított hét nap alatt internálni kell... A blokád továbbra is fenn fog állni. A kereskedelmi hajók elkoboztatnak... A szövetségesek gondoskodnak Németország élelmiszerrrel való ellátásáról a fegyverszünet alatt... Német kereskedelmi hajók semleges zászlókkal sem közlekedhetnek a fegyverszünet idejében.

És így tovább. A felolvasás végetért, Weygand eltolta magát az ívet.

„...hétfőn délelőtt 11 órakor lejár az ultimátum“

A németek kövé meredve ültek helyükön. Erzberger így szólt:

— A feltételek oly súlyosak, mondhatnám elviselhetetlenek, hogy tanácskozára kell visszavonulnunk. Kérjük folytatásuk delután az ülést. Előzőleg összeköttetésbe kell lépniük a birodalmi kancellárral és a főhadiszállással.

— Nem töröm, — jelentette ki Foch, — hogy önök ezeket a feltételeket nyilvánosan adják tovább. Rejtjrással azonban átküldhetik.

— A rejtjrással közlés elkészítésére, tekintettel a feltételek nagy terjedelmére, nincs idő.

— Megengedem, hogy futárt küldjenek.

— Ehhez is túl rövid a rendelkezésünkre álló 72 órás gondolkodási idő, mert a futárnak legalább 12 órára van szüksége, hogy minket a főhadiszállással érintkezésbe hozzon. Kérjük a határidőnek legalább 96 órára való meghosszabbítását.

— Lehetetlen, — utasította vissza Foch a kérést.

— Akkor legalább... nem katonai, hanem emberi okokból... kérjük az ellenségeskedések azonnali beszüntetését, — szölt Winterfeldt tábornok.

— Szintén lehetetlen. Tovább folytatjuk az előnyomulást. Önök elfogadják, vagy visszautasítják a feltételeket. Harmadik eshetőség nincs. A szövetségesek kormányai és hadvezetőségei kötnék engem. Azért nem bocsátkozhatom tárgyalásokba.

Foch megnézte óráját.

— Most november 8-ika, péntek délelőtt 11 óra van. November 11-én, hétfőn délelőtt 11 órakor lejár az ultimátum.

A franciák és angolok felálltak, kissé meghajtották magukat és visszavonultak.

A németek némán, kábultan tértek vissza vonatjukba. Őrszemek kíváncsi tekintete kísérte őket.

(Folytatjuk.)

Mozgalom Amerika államainak egységfrontba való tömörítésére

Az Egyesült Államok összehívja a pánamerikai értekezletet

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya azt kezdeményezte, hogy a közeljövőben az amerikai köztársaságok összefogva tartssanak abból a célból, hogy megtergelyeljék az európai háború következtében

fölmerült kérdéseket. Welles külügyi államtitkár a sajtóértekezleten bejelentette, hogy hétfőn húsz amerikai államot értesítettek arról, hogy az Egyesült Államok a mostani körülmények között a Pánamerikai Unió haladéktalan összehívását kívánja.

Itélet a budapesti ál-lord valuta bűnperében

Három és féltre ítélték a szélhámoskodó „Hampton”-t. Bűntársa, Hatvani bárónő két és fél évet kapott

Budapestről jelentik: A Valutabíróság többheti tárgyalás után, csütörtökön hirdetett ítéletet az ál-Lord Hampton, valódi nevén Roi Wizian angol állampolgárságu szélhámos ügyében. „Lord Hampton” heteken át ismert alakja volt a párizsi éjszakának, hetenként változatta menyasszonyait és közben súlyos ezreket költött a mások pénzéből. Kitűnő összeköttetéseiire hivatkozva, azt állította, hogy bármely összegű valutát ki tud csempészni külföldre. Többet megbiz-

tak benne és százezreket biztak rá. Ezeket az összegeket nagyrésztben a saját céljaira költötte el. Az ál-lordot a valutabíróság fizetési eszközökkel való visszaélés büntette címén három és féltre börtönre ítélte. Bűntársát, báró Hatvani Bernardnét, volt osztrák állampolgárt, aki emigránsként élt Budapesten, a valutabíróság két és féltre börtönre ítélte és külön 175 ezer pengő vagyonelégítéltre kötelezte a magyar állammal szemben.

Falusi kereskedők és 25 ezer lejen alul adózó kereskedők nem kötelesek ötven lejen aluli vásárlásnál jegyzéket adni

Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi adó behajtását ellenőrző ugynevezett repülőbizottságok és az egyes pénzügyigazgatóságok vezetőinek jelentése alapján, továbbá az adózó közönség érdekképviselőinek közös memorandumát honorálva, a pénzügyminiszter igen fontos újabb rendelkezéseket adott ki a 2 százalékos nemzetvédelmi adó behajtására vonatkozólag.

Mint ismeretes, csak a legutóbb olyan intézkedés történt, hogy az 50 lejen aluli, tehát nemzetvédelmi adó alá nem tartozó vásárlásoknál is kötelesek a kereskedők és iparosok fizetési jegyzéket kiállítani. Ez igen nagy munkával jár és főleg azokat a kereskedőket érintette, akik forgalmuk legnagyobb részét 50 lejen aluli tételekben bonyolítják le. A pénzügyminiszternek június 15-én kelt, 102.629. sz. újabb rendelete értelmében a falusi kereskedők (comercianti dela sate, comuna rurala) és azok a városi kereskedők és iparosok, akik az

5-ik kategóriáig bezárólag, tehát 25 ezer lejen alul adóznak, az 50 leies tételek aluli vásárlásoknál nem kötelesek fizetési jegyzékeket kiállítani és vevőiknek kiadni.

Egy másik rendelkezésben a pénzügyminiszterium értesíti a pénzügyigazgatóságokat, hogy megállapítást nyert, miszerint a festégyárak és kereskedők a nem raffinált olaj vásárlásoknál és eladásoknál nem fizetnek nemzetvédelmi adót abban a tudatban, hogy ez olaj is zsiradékfélékhez tartozik, amelyek mentesek a nemzetvédelmi adó alól. A pénzügyminiszter közli, hogy ez a felfogás téves és a nem raffinált olaj után kötelező a nemzetvédelmi adó lerovása.

Végül egy harmadik rendelkezésben a pénzügyminiszter ismételtén utasítja a pénzügyi hatóságokat vezetőit, hogy a leg gondosabb körültekintéssel ellenőrizzék a nemzetvédelmi adó behajtását, tartssanak gyakran razzidákat és az ellenőrzést nap-nap után ismételjék meg.

Itt említjük meg, hogy nemcsak a fizetési jegyzékömböket (nota de plata), hanem a számlakönyveket is láttamoztatni kell (nota de facturi) a pénzügyigazgatóságnál. Ugyanis a nemzetvédelmi adó olyan vásárlásoknál, ahol a félnek rendes számlát adnak ki, ezen a számlán rováendő le.

Változások a magyar honvédség egyenruhájában és rangjelzésében

Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszter változtatásokat rendelt el a honvédség egyenruhájában. Eszerint a táborig zubbony lehajtott gallérral készül és ennek megfelelően módosul a köpeny gallérszabása is. A rangfokozatot a vállakra gombolt váll-lap jelzi. Ezenkívül a tisztekre nézve is elrendelték a legénységnél már rendszeresített táborig zöld ing viselését. A tisztéknél a rangfokozatot paszományok és aranyozott fémcillagok jelzik.

Napiaink legaktuálisabb könyve

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ÉLETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könyv igen izléeses kiállításban, finom könyvpapíron, 20 eredeti fényképpel és művészicimlappal. 236 oldal.

ARA 135 LEI.

Haladéktalanul le kell fizetniük az 1940. évre szóló illetékeket a rendezetlen állampolgárságú egyéneknek

— A rendőrség állambiztonsági ügyosztályának közleménye —

Bucurestiből jelentik: Tekintettel az életbelépést 4072/1938. számú rendeletűre és a belügyminisztérium rendőrfőigazgatóságának 37855/1938. szám alatt érkezett végrehajtási utasítására, felhívjuk az ország területén tartózkodó összes olyan személyeket, akik a fentidézett rendeletűre értelmében a belügyminisztérium 1009. sz. számlájára a tartózkodási illetéket (taxa de constructie) és a meghatározott bélyegilletéket azonnal fizessék be a Banca Nationalához és a kapott nyugtával haladéktalanul jelentkezzenek a rendőrkvesztura állambiztonsági ügyosztályánál, hogy az 1940. évre vonatkozó hivatalos formáságoknak eleget tegyenek.

Az illetékeket azoknak is be kell fizetniük, akik a megfelelő okmányokat már benyújtották az előkészítő állampolgársági névjegyzékekben való felvételükre, vagy a névjegyzékből való törléstükkel szemben felfolyamódással éltek, mert ezek a folyamatban levő eljárások

mindaddig nem adnak mentességet a fizetési kötelezettségre, amíg a román állampolgárságot — naturalizálás után — el nem nyerték.

Azoknak a személyeknek, akiket az állampolgársági névjegyzékből töröltek, de valamilyen döntvény, vagy bírósági ítélet folytán ismét visszavették, az erre vonatkozó döntésnek közjegyző által hitelesített másolatát és egy 100 lei építkezési, 40 lei sürgősségi, 9 lei okmány és 1 lei repülőbélyeggel ellátott kérvényt kell benyújtaniuk a rendőrkvesztura állambiztonsági ügyosztályához.

A fenti rendelkezések be nem tartása esetén az illető személy elveszíti minden, az állampolgárságra vonatkozó jogát és a hatóságok külföldiként kezelik.

Felhívjuk a rendezetlen állampolgárságúak lakásadóit, hogy esetleges értesüléseiket hozzák az állambiztonsági ügyosztály tudomására, nehogy az ellenőrzés során hivatalos kellemetlenségeik támadjanak.

Megszálló katonság helyreállítja a villamos vezetéket.

Hatalmas páncélos harcikoszi nyomul be egy város utcájába.

Öfelsége kihallgatáson fogadta Horia Sima professzort

Bucurestiből jelentik: Az udvari marsalli hivatal közli az alábbi 31. számú közleményt: „Öfelsége kihallgatáson fogadta Horia Sima professzort. Bucuresti, 1940. június 19.

Bucurestiből jelentik: Gigurtu külügyminiszter június 15-én kihallgatáson fogadta Csomakovot, Bulgária meghatalmazott miniszterét. Az 1937-ben megkötött várnai vasúti és kikötői forgalmi egyezmény ratifikációs okmányait cserélték ki.

Dr Lahocsinszky Béla halála

Szatmár. Saját tud. Nagy gyász érte a szatmári római katolikus egyházmegye papságát. Június 18-án, kedden hunyt el dr. Lahocsinszky Béla szentszéki tanácsos, alapítványi pénztári tisztviselő életének 71., áldozópapságának 48. évében. Temetése csütörtökön délelőtt 10 órakor volt a szatmári püspöki palotából. Az érte bemutatott engesztelő szentmiseáldozatot június 26-án reggel 7 órakor mutatják be érte a székesegyházban.

Dr. Lahocsinszky Béla Kisujszálláson született 1869. november 9-én. 1892-ben szentelték paprá. Több plébánián káplánoskodott, majd hosszabb ideig Remetevasgyár (Ung. megye) plébánosa volt. Innen került Szatmárra központi szolgálatra. Egy ideig az alapítványi pénztár tisztviselője, majd a szeminarium s közben a püspökség gazdasági igazgatója is volt. Dr. Lahocsinszky Béla Szatmáron közszeretnek és közmegecsülésnek örvendett. Kézismert egyénisége volt Szatmár katolikus társadalmának. Temetése a város őszinte gyászának megnyilvánulása volt.

A katolikus leányifjúság felülitja a csíksomlyói Sárlos-Boldogasszony búcsúját

A hatóságok is engedélyezték a július 2-i búcsút

Július 2-án, Sárlosboldogasszony ünnepén, régi időkől fogva az ifjúság elzarándokolt Mária kegyhelyére.

Idők során azonban ez az ifjúsági bucsu feladásba ment, míg most a fiatal leányok újitják fel ismét ezt a szép zarándoklatot és mindenfelől csoportosan készülnek Csíksomlyóra.

A bucúra Márton Áron erdélyi püspök áldását küldte, Csík megye prefektusa pedig 9052—1940. szám alatt engedélyt adott a Katolikus Misszióknak a leányok összegyűjtésére.

A bucsu ünnepének rendje:

Július 2-án, reggel 10 órakor szentmise, leányok közös szentáldozása. A szentmisét Sándor Imre püspökhelyettes mondja. Prédikál: László Ignác gyergyói főesperes.

Július 2-án délután 3 órakor körmenet a szent hegyre, litánia, áldás, Szentbeszédet mond P. Hajdu Leánder, a csíksomlyói szentferenc-rendi kolostor főnöke.

A szentmisén a leányok énekelnek. Misesének: Ahitattal készülődjünk. Felajánlásra: Felvitetél magas mennyországba... Urfelmutatás után: Aldjad ember e nagy jódát... Áldozás alatt: Üdvözlégy Krisztusnak drága szent teste... Kimentre, az ősrégi csíksomlyói bucsuének: Angyaloknak Királynéja tiszta Szűz...

Engesztelni akar lányifjúságunk mindazokért a bántásokért, bűnökért, amik Istent a bűnös emberiség részéről érték.

Kegyelemben, lélekben gazdagodni, növekedni akar, amidőn közösen járul a szentségekhez.

De legfőképpen Istent akarja dicsőíteni, adani és magasztalni a tisztalelkű leányifjúság. Hálaadás lesz ez részéről a vett jékért és környörgés Isten áldásáért.

Hilföldi sporteredmények

Vereséget szenvedett mindkét magyar csapat a Kis KK-ban

Sarajeva: Slavia—Ferencváros 3:0 (2:0). Biró: Piki Kroner, Románia. A jugoszláv csapat lelkesebb és erőteljesebb játékkal megérdemelten győzött az ezuttal lélektelenül küzdő magyar csapattal szemben.

Zágráb: Gradjanski—Ujpest 4:0 (1:0). Biró: Radulescu, Románia. A horvát együttes ellenállhatatlan lendülettel és lelkesedéssel megérdemelten győzött. Az Ujpestre nem lehetett ráismerni.

Alboteanu bűnügyében befejeződött a bizonyító-eljárás

Bucurestiből jelentik: A volt propagandaügyi államtitkárságon elkövetett visszaélések ügyében az ilfovi törvényszék tegnap dr. I. C. Teodorescu állami vezérrelenőrt hallgatta ki, aki annakidején vizsgálatot tartott és leleplezte a csalásokat. Teodorescu vezérrelenőr ismertetette az ügy részleteit, majd Petre Mares propagandaügyi tisztviselő kihallgatására került sor. Kihallgatása során előadta, hogy a volt propagandaügyi államtitkárság az általa szétküldött anyagot részben a minisztériumtól kapta. Ami Alboteanu vádlottat illeti, tudja, hogy állandóan aláírta Eugen Titeanu volt propagandaügyi államtitkár nevét. Petre Mares tanu kihallgatása után a törvényszék a bizonyító eljárást befejezettnek nyilvánította és június 24-ik napját tűzte ki a vád és védelem képviselőinek meghallgatására.

Tízmillió lei kártérítés megfizetésére ítélte az ilfovi törvényszék két pénzügyminiszteri biztost

Bucurestiből jelentik: Az elmúlt évben a bucaresti-i Orzaru-malomban felfedezett visszaélések fejleményeként (a malomban a hivatalos közegek sok milliós csalást állapítottak meg), az ilfovi törvényszék ítélkezett a malomhoz kiküldött két pénzügyminiszteri biztos, névszerint Mihail Doroftei és Ion Dumitru bűnügyében. Mindkettőjüket egy-egy évi szabadságvesztésre és 5 ezer lei pénzbüntetésre ítélték. Ezenkívül kötelezte a törvényszék a két elítéltet a következő polgári kártérítések megfizetésére: 6 millió 899.456 lei a földművelésügyi minisztériumnak, 3 millió 703.050 leit a pénzügyminisztériumnak, 167 ezer 475 leit pedig az államkincstárnak.

Apcéhiedetéseik

Lakás

Kiadó
szép utcai szoba üresen, urinőnek, esetleg ellátással is. Nagyvárad, Str. N. Zsiga 32. szám. II. csengő.

Kiadó
4 szobás modern lakás kerttel július 1-re — Ugyanott hálszoba butor eladó. Nagyvárad, Str. Luminei 8. Tabéry-telep.

Kiadó
háromszobás modern utcai lakás, minden mellékkeliséggel aug. elsejére. Nagyvárad, Str. Ciorogariu 47. sz.

Szép egyszobás lakás július 1-re kiadó. Nagyvárad, Tache Jonescu-utca 24. szám.

Magánház

két szobás alkoves, július elsejére kiadó jutányos áron. Oradea-Nagyvárad, Nilgesztelep, Str. Călimănești-lor No. 16.

Adás-vétel

Használt
kádár szerszám olcsón eladó. Nagyvárad, Str. Tache Jonescu 31. sz.

Eladó
2 telek Petőfi-utca mellett. Cim: Nagyvárad, Petőfi-utca 28. szám.

Allást nyee

Ügyes fiu tanulónak felvétetik, Joó Lajos fűszerüzletében, Nagyvárad, Tache Jonescu utca 24. szám.

Gausz Tibor S. J.:

Ragyogó szemek

...Adjuk... leányaink kezébe e könyvet, hadd ismerjék meg belőle igazi értéküket, hadd varázsolja át őket a szeretet tündéréibe. Segítsünk, hogy összefogjanak azok a leányok, kiknek szeméből az istengyermekség csillaga ragyog, s hogy megszervezzék minél több helyen a szeretet tündérképző iskoláját...

(Mihalovics Zsigmond előszavából.)

Ára: 95 lei és portó.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Huszonhat emberáldozatot követelt és hatalmas pusztításokat okozott a szamosmegyei felhőszakadás

Megdöböntő részletek a hatalmas méretű elemi csapásról — Az elhibázott erdőirtási munkálatok nagyban fokozták a katasztrófa méreteit

Désről jelentik: Szükszavu jelentések alapján beszámoltunk már arról az itéletidőről, — amely az elmúlt napokban súlyos veszedelmeket hozott a szamosmegyei falvakra. Mint most, a vihar elvonulása után megállapítható, a felhőszakadás legnagyobb erővel a csákiigorbói járást sújtotta. A tulajdonképpeni veszedelmet a környező, letarolt hegyekből lezuhano óriási mennyiségű víztömeg okozta. A patakok kiáradtak medrükéből. Elsöpörték mindent, ami utjukba került. A falusi házakat úgy elsodorták, mintha csak játékszer állott volna az áradat útjában. Az összes hidakat elsodorta a tomboló áradat, kétségbeesett segélykiáltások próbáltak utat találni azoknak szívéhez, akiknek hazait ideig-óráig megkímélte az áradat. Nem kímélte a vihar az állatállományt sem. Egész istállókat sodortak el a víztömegek, amelyeknek állatállománya odaveszett az áradásba.

Háromnegyed óráig tartott csak a felhőszakadás, de ez alatt az idő alatt olyan pusztítást vitt végbe, mintha a pokol minden ördöge elszabadult volna, mondja a borzalmaktól megmelegült gazda. Egész utcasorokat úgy elsepert az áradás, mintha sohasem lettek volna. Azok számára, akik a házakban tartózkodtak, nem volt menekvés. Vagy megfulladtak, vagy az összeomló házak romjai alatt lelték halálukat.

A mentési munkálatokat a vármegyefőnök és a csendőrpáncsnok irányították.

Miután autóval nem lehet közlekedni ezen a területen, lóháton tették meg az utat az iszap-tenger felett. A hivatalos bizottság a kárt is pontosan felbecsülte.

Az eddigi adatok szerint a borzalmas erejű felhőszakadás több, mint 10 millió lei kárt okozott a csákiigorbói járásnak.

Huszonhat ember vesztette életét, 436 lakóházat sodort el az ár és ezer hold föld áll víz alatt.

A megyei vezetői gyorssegélyt osztottak ki a károsultak között. Ezenkívül táviratilag jelentették az eseményeket Szamos tartomány királyi helytartóságának és a belügyminisztériumnak.

Dr. Hodor Viktor tartományi vezértitkár személyesen utazik a felhőszakadás színhelyére a vizsgálat levezetésére, mert a szerencsétlenül járt gazdák és a szakértők véleménye szerint a csákiigorbói árvízveszedelmet sem lehet a véletlennek, vagy a sors sujtó kezének számlájára írni. Az elhibázott erdőirtási politika okozta ezt a tömegszerencsétlenséget, amely annyi emberéletet követelt áldozatul és a hatóságoknak legfőbb kötelessége, hogy a kiirtott erdők helyébe új ültetvényeket állítsanak, mert csak így lehet a jövőben elhárítani a hasonló veszedelmeket.

A szőlő és gyümölcs 25 százalékát elverte a jég Szatmármegyében

Szatmármegyében is felbecsülhetetlen anyagi kárt okozott a vasárnapi jégverés. Egymás után érkeznek be a Mezőgazdasági Kamarákhoz a jelentések, amelyek a pusztulás szomorú képét adják. A jégeső pusztítása a szatmári járásban volt a legnagyobb. Oraszfalu és Hirip községek környékén 1000 hold termőterületet vert tönkre a jég. Itt a kár 50—100 százalékos. Különösen az oroszfalui földek várható termését verte el a jég, csaknem teljes egészében. Kiskolcs és Szamoskrassó környékén az óriási jégkár egyelőre felbecsülhetetlen. Itt a földeken arasznyi nagyságban állt a jég.

Szatmárhegyen a szőlők és gyümölcsösök várható termésének 20—25 százalékát elverte a jég. Különösen a lippai és a Morgó-hegyszakaszon levő szőlőkben okozott súlyos kárt a jégeső.

Ombod, Kakszentmárton, Kak, Zsadány és Gyűrűs, továbbá Batiz szintén részesültek a vasárnapi jégesőből, de kisebb mértékben. A vármegye többi részéből még nem érkeztek jelentések. Valószínű azonban, hogy ott nem is pusztított a jégeső, mert annak iránya Nagykároly—Szatmár—Batiz volt. Sárközön már csak felhőszakadás volt, jég nélkül.

Ujabb viharok az okiráltságban

Ploestiből jelentik: Tegnap este 7 órakor nagyszabású vihar és felhőszakadás vonult végig a város és Prahova megye felett. Az égiháboru éjjel 1 óráig tartott. A nagymennyiségű víztömeg áradásokat és súlyos károkat okozott. Ploestiben a Damiu folyó kilépett medréből és több utca víz alá került. A vízlevezető csatornák bedugultak és a víz behatolt a pincékbe és a la-

kásokba is. Különösen a „Dorobantul“ posztógyár szenvedett súlyos károkat. A megyében az utakat is megrongálta és több híd elragadt az áradás. Ploesti és Ruzău között a vasúti töltés víz alá került. A megyével megszakadt a telefon összeköttetés. Drăganesti vidékén a Cricov és a Teleajm is kiöntött. Több falut elöntött az áradat, amely a lakóházakból juhokat, sertéseket és szarvasmarhákat ragadott magával.

Buzău és Dâmbovita megyében több embert agyonsújtott a villám

Buzăuból jelentik: A városon átvonuló viharok 3 emberélet is áldozatul esett.

Târgovistiban a felhőszakadás súlyos károkat okozott. Több, mint egy órán keresztül súlyos égiháboru tombolt. A villám előadás közben belesapott a „Trianon“ mozgásházába. A közönség körében nagy zűrzavar támadt. Az utcákat víz borította. A forgalmat csak nagy nehézségekkel lehet lebonyolítani.

Buessen környékén a lezuduló hatalmas víz-

tömegek kövvelézetben áradás lépett fel. Két falu víz alá került. A villám sok állatot agyonsújtott a mezőn. Az áradás elvitte a Targoviste-Sinaia közötti hidat. Több falut nem lehet megközelíteni. Megszakadt velük a távbeszélő összeköttetés is.

Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter utasítására a királyi helytartók azonnal intézkedtek az árvízsujtotta vidékek lakosságának felségélyezéséről.

LEGUJABB

Ujabb kormányválság Franciaországban

Pétain tábornagy lemondott. — Laval vette át a kormány vezetését

Rómából jelentik: A „Messagero” bordeauxi jelentése szerint Pétain tábornagy szerdán este benyújtotta lemondását. A lemondás akkor következett be, amikor a fegyverszüneti tárgyalásokra kijelölt megbízottak már elutaztak. Lebrun köztársasági elnök Lavalt bízta meg az új kormány megalakításával. A lemondás oka ismeretlen.

Négyórás légiriadó volt Anglia északi-keleti részein

Menekülő francia csapatrészek érkeznek Angliába

Londonból jelentik: Az angol rádió szerint francia csapatrészek érkeztek Angliába. Hangoztatják, hogy mindazokat, akik még érkeznek, a lehető legszívesebben fogadják és ellátják minden eszközzel, hogy folytathassák a harcot.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint az elmúlt éjszaka Anglia felett végrehajtott légitámadásban sok német repülőgép vett részt. A német támadás sok vidékre terjedt ki. Északkeleten négy óra hosszat tartott a riadó. A délkeleti partokon is heves elhárító tűz fogadta a támadást. A déli partokon is hallottak bombarobbanást. Az eddigi értesülések szerint hat személy életét vesztette és hatvan megsebesült. Három ellenséges gépet lelőttek, többet megrongáltak. Szerdán délután és este angol repülőgépek sikeres légitámadást hajtottak végre Amiens és Rouen német repülőtereire ellen és nagy pusztítást végeztek. Egész éjszaka bombázták a Ruhr-vidéken, Rajna-vidéken és Németország északkeleti részében a különböző katonai célpontokat és összekötő vonalakat. Egy angol gép eltűnt.

Rómából jelentik: Az egész olasz sajtó tele van azzal a hírrel, hogy a legrövidebb időn belül nagy támadás indul Anglia ellen. A lapok szerint a legutóbbi repülőtémadás csak előjátéka volt az elkövetkezőknek.

Letartóztatási parancs a windsori herceg ellen

Madridból jelentik: Churchill parancsot adott ki a Windsori herceg letartóztatására, ha Angliába visszatér. A herceget azzal vádolják, hogy királyi és hazaellenes magatartást tanúsított, amikor tiszti küldöttségét elhagyta. A herceg ugyanis összekötő tiszttel volt az angol és francia vezérkarok között.

Chiappe-t választották a párizsi városi tanács elnökévé.

Bordeauxból jelentik: A Párizsban maradt városi tanácsosok a városi tanács elnökévé egyhangúan Chiappe korábbi rendőrfőnököt választották meg és felkérték, hogy a megszállás alatt a német hatóságok előtt képviselje Párizs érdekeit.

Vilma holland királynő és Lebrun táviratváltása.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint Vilma királynő táviratot intézett Lebrun francia köztársasági elnökhöz és biztosította arról, hogy rendületlenül hisz Franciaország feltámadásában. Lebrun a táviratra így válaszolt: — Ebben a komor órában, amelyet most Franciaország átél, a francia nép megőrzi azt a bizonyosságot, hogy a szövetséges haderők hősiességének erőfeszítése nem lesz hiábavaló.

Elmenekülnek a francia hajók és repülőgépek.

Newyorkból jelentik: A Newyork Times madridi tudósítójának értesülése szerint valamennyi francia hajó elhagyta a francia kikötőket. A francia repülőgépek Afrika felé veszik útjukat.

A német sajtó Strassburg elfoglalását méltatja.

Berlinből jelentik: A német lapok nagy büszkeséggel emelik ki a szerdai győzelmi jelentések közül Strassburg elfoglalását. A Berliner Borzenzeitung megállapítja, hogy amióta Strassburg a törtenem fényébe került, német város volt.

— A birodalomnak ezt a sarokpillérét — írja a lap — sohasem felejtettük el az azt követő évszázadokban, mikor a Napkirály támadásai 1652-

ben a birodalom kötelékéből kitépték. Strassburg 1871-ben ismét visszatért a birodalomba, de 1919-ben Franciaország újra elszakította. Ma büszkeséggel és hálás örömmel fogadja a német nép a hírt, hogy katonái a régi német városoknak ezt a gyöngyszemét ismét a birodalom védelmébe vették egy olyan háborúban, mely a németek szabadságának végleges birtoklásáért folyt.

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) Még kedde virradó éjszaka angol repülőgépek bombákat dobtak Recklinghausen nyílt városra, nemkatonai célpontokra. Egy bomba az egyik lakóház ablaka előtt robbant fel és több halálos áldozatot követelt.

A franciaország idegállapotok. — Anglia magatartását bírálja a francia sajtó.

Genéből jelentik: Ideérkezett franciaországi jelentés szerint az angolelles jelenetek egymás érik. Brestből érkezett hír szerint valóságos csata folyt le hajóraszálit angol katonák és francia katonák között. Az angolok kihívó

és megvélő megjegyzést tettek, mire egy csoport francia tengerésztiűzer meglámadott egy angol csapatot. Egyes francia lapok hevesen támadják a szövetségeseket, akik a súlyos veszély pillanatában elhagylák Franciaországot. A Petit Dauphinois keserű elégtétellel állapítja meg, hogy Anglia ellenállási elszántsága nem egyéb önámításnál. Anglia vereséget fog szenvedni, még mielőtt Amerika hatásosan támogathatna és akkor sorsa ugyanaz lesz, mint most Franciaországé, amelynek vesztesége nagyrészt Anglia visszahuzódásának tulajdonítható.

Spanyolországba menekült francia repülők.

Madridból jelentik: Egyre több francia repülő száll le spanyol repülőterekre. A repülőket internálják.

Kikötőket és haditámaszpontokat bombáztott az olasz légiflotta.

Rómából jelentik: Az olasz véderő főparancsnoksága csütörtökön délután a következő hivatalos hadijelentést adta ki:

A Földközi-tenger szövetséges tengeri és repülőbázisait léghaderőnk többször bombázta. Bombázták többek között Bizerta, Ajaccio, Bonifacio és Porto Vecchio kikötőket. A Földközi-tengeren az egyik tengeralattjáró elsüllyesztett egy 2500 tonnás francia torpedórombolót.

Észak-Afrikában Cyrenica határainál továbbfolytak hadműveleteink. Repülőegységeink hathatósan támogatták szárazföldi csapatainkat. Egy angol repülő eltaláltunk. Két saját gépünk nem tért vissza. Kelet-Afrikában eredményesen bombáztuk Port Szudán és Aden hadicélpontjait. Egy repülőgépünk nem tért vissza. Az ellenség Liguriában és Szardíniában több ízben intézett támadást városaink ellen. A támadásoknak áldozatok nincsenek.

A Stefani iroda tudósítójának jelentése szerint egyébként az olasz csapatok felsőbb parancsra arra szorítkoznak, hogy az Atlanti-óceán és a Földközi-tenger között egy stratégiai vonalon helyezkedjenek el, anélkül, hogy növelnék Franciaországban a belső zavart és pusztulást.

Értékek hullámozása a zürichi tőzsdén

Beszüntették a francia frank jegyzését. — Emelkedik a márka és a pengő

Zürichből jelentik: A rohanó politikai események következtében óriási átcsoportosítások történtek a valutafronton is. Zürichben a francia frank jegyzését felfüggesztették, a fontot aláértékelték, a márka pedig 25—30 százalékos erő-

teljes emelkedést ért el. Visszaesett a dollár is és az eddig meglehetősen szilárd pengő, jelentékeny árfolyam-többletbe jutott a zürichi bankközi forgalomban és már erősen megközelíti az aranyparitást.

Allamellenes szervezkedést lepleztek le Spanyolországban

Külföldiek álltak a mozgalom élén

Madridból jelentik: A spanyol biztonsági hatóságok az utóbbi napokban több olyan névtelen röpcédulát találtak, amelyek a volt spanyol uralmi rendszer mellett folytattak propagandát. Az ezek mögött álló szervezetet csütörtökön sikerült leleplezni és több személyt, — köztük néhány külföldit letartóztattak. Ezenkívül fegyvereket és hadianyagokat is foglaltak le.

Gibraltár katonai megerősítése tovább folyik

Madridból jelentik: A brit hatóságok Gibraltárban újabb nagyüzabásu védelmi intézkedéseket rendeltek el. A kereskedelmi kikötő hosszában lövészárkokat építettek és tüzérőket állítottak fel.

A polgári lakosság Gibraltárból való elszállítását befejeződött.

Tárgyalások indulnak az orosz-jugoszláv diplomáciai kapcsolatok felvételéről

A jugoszláv bizottság Románián át utaznak Moszkvába

Belgrádból jelentik: A közeli napokban Románián keresztül jugoszláv bizottság utazik Moszkva felé. A bizottság célja az, hogy Moszkvában tárgyalásokat folytasson a jugoszláv—szovjet diplomáciai kapcsolatok felvételére.